

Ons programma

& onze standpunten op de verschillende programma onderdelen

Gezondheidszorg

Onze gezondheidszorg is ziek

Hoe kon het zo ver komen?

In 2006 werd de marktwerking in de zorg ingevoerd om stijgende kosten te drukken. Door concurrentie aan te wakkeren, zou de prijs van behandelingen dalen en de kwaliteit toenemen. Daarnaast wilde de overheid iets doen aan de oplopende wachtlijsten en 'de patiënt centraal' stellen. De overheid trok zich steeds meer terug en zorgverzekeraars werden de regisseurs van de zorg.

Het gevolg van dit desastreuze beleid is inmiddels duidelijk:

Geld stuurt de zorg in plaats van solidariteit en zorgzaamheid. Aan ziek zijn wordt verdiend: niet de oorzaak van een klacht maar de diagnose en het behandeltraject staan centraal en zijn leidend voor de financiering.

De kosten rijzen de pan uit en zijn binnenkort niet meer op te brengen terwijl het einde van de vergrijzing nog lang niet in zicht is.

De zorgkwaliteit neemt af waardoor patiënten (en mantelzorgers) toenemend ontevreden zijn en onverantwoorde risico's lopen.

De zorgverlener haakt af omdat een overvloed aan regels en zinloze bureaucratie belemmeren om écht te zorgen!

De zorg is zo gefragmenteerd geworden dat we het overzicht kwijt zijn en problemen zoals wachtlijsten niet kunnen oplossen.

Wat gaat er niet goed volgens NLBeter:

- De kloof tussen arm en rijk neemt toe. De elite heeft een betere toegang tot zorg en gezondheid en een gezonde leefstijl is elitair geworden. Inmiddels bepaalt je postcode de kans op ziekte en overlijden.
- Door eindeloos polderen maken we geen keuzes ten aanzien van de aanpak van problemen in de zorg, en nemen we onvoldoende verantwoordelijkheid voor met name de kwetsbare groepen in onze samenleving.
- Er ontbreekt politiek leiderschap waardoor verzekeraars, multinationals en dure adviesbureaus in de praktijk de regie hebben over onze gezondheid.
- In Den Haag is onvoldoende expertise en lange termijnvisie, waardoor geen of de verkeerde keuzes worden gemaakt en de zorg steeds verder verziekt.
- Als we de zorg niet wezenlijk veranderen dan nemen de misstanden toe en zullen deze problemen in de zorg elkaar steeds verder versterken.

Ons programma

Onze standpunten op het gebied van gezondheidszorg

ARBEIDSMARKT- EN OMSTANDIGHEDEN

- Tenminste 20% meer handen aan het bed door rigoureuus te snijden in zinloze bureaucratie: hiermee bedoelen we: alle niet patiëntgebonden activiteiten
- De professional aan het roer: managers en bestuurders met eigen ervaring, opleiding en inhoudelijk verstand van zaken besturen de zorg en de zorgverleners. Dus een ziekenhuisbestuurder dient bij voorkeur te hebben deelgenomen aan het primaire proces. Onze voorkeur gaat uit naar duaal management omdat dit meer garantie biedt voor stabiliteit en kwaliteit. Dus een financieel bestuurder en een inhoudelijk bestuurder.
- De salarissen voor 'de handen aan het bed' gaan omhoog.
- Wij willen met verstand van zaken drastisch snijden in managementlagen en het aantal managers.
- Meer autonomie en vertrouwen voor zorgverleners, dus minder 'afvinklijstjes' en overvloedige regel- en controledwang. De 'lijstjes' moeten door de werkvloer als zinnig worden beschouwd als het gaat om kwaliteit en patiëntveiligheid en niet omdat ze een voorwaarde zijn voor geld, vergunningen of licenties.
- Meer buffercapaciteit in de zorg zodat we sneller kunnen inspelen op een grotere vraag, zoals bij Corona noodzakelijk bleek. Tijdens het beleid van de afgelopen jaren is de zorg uitbesteed aan allerlei marktpartijen. Buffers dienen beschouwd te worden als strategische reserve en niet als dood kapitaal.
- Zorgverleners controleren zorgverleners. Inspectie en beroepsverenigingen zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de kwaliteit van de zorg. NLBeter gaat uit van de integriteit en de intrinsieke motivatie van de zorgverlener. Wij denken dat wantrouwen 'duurder' is dan vertrouwen.
- Om uitstroom zorgpersoneel tegen te gaan:
 - Meer status, zeggenschap, vertrouwen, autonomie en erkenning van het vak; 'applaus betaalt geen hypotheek'
 - Mate van uitstroom en hoeveelheid ZZP'ers verplicht meenemen bij zorginkoop als kwaliteitsmaat van het gevoerde instellingsbeleid.
 - Hoger salaris (zie onder kosten voorstel besparing op overvloedige bureaucratie) en betere arbeidsvoorwaarden, denk aan meer tijd en ruimte voor omscholing en bijscholing (zie voorstel minder afvinklijstjes waardoor meer tijd over).
 - Contractueel vastleggen welk percentage naar het primair proces gaat en welk percentage maximaal aan bureaucratie besteed mag worden.
 - Kleinschaligheid in directe werkomgeving. Komt zowel personeel als patiënten ten goede. De menselijke maat weer terug in de zorg.
- Medisch specialisten:
 - Medisch specialisten kunnen kiezen of zij in loondienst dan wel als ondernemer willen werken. Mochten zij voor het laatste kiezen dan dient de maatschappelijke meerwaarde van dit ondernemerschap ook aantoonbaar te zijn waar het betreft kwaliteitsverbetering, innovatie en doelmatigheid van de zorg. (Risicodragend ondernemerschap)

PREVENTIE & ONDERZOEK

Wij maken ons zorgen over een nieuwe sociale kwestie waarbij vooral kwetsbare burgers en de lagere sociaaleconomische klasse de dupe worden van een ongezonde leefstijl. In het huidige systeem is ziekte een verdienmodel en preventie en leefstijl onvoldoende relevant als het gaat om financiële prikkeling.

NLBeter wil wetgeving waarbij ziektekosten uiteraard wel vergoed worden maar waardoor zorgverleners en verzekeraars primair financieel geprikkeld worden om de bevolking zo gezond mogelijk te houden. Inmiddels is overtuigend aangetoond dat je postcode statistisch bepaalt wanneer je ziek wordt en overlijdt.

Ons programma

NLBeter wil deze kloof dichten en deze kansongelijkheid binnen vijf jaar te halveren door:

- Leefstijl en preventie op één waardoor vermindering van ziektelast met ten minste 40% en bestrijden van de welvaarts-pandemie en in het bijzonder obesitas.
- Voedsel- en middelenvervuilers zoals fastfoodketen, de suiker- en tabaksindustrie worden aangepakt en moeten een deel van hun winst inleveren ten behoeve van de zorgkosten. De vrijheid die deze industrie heeft genoten willen we aan banden leggen. In de huidige situatie worden de winsten geprivatiseerd en de kosten gesocialiseerd. Dat willen we veranderen door onder andere aantrekkelijke belastingconstructies af te schaffen en een ander subsidiesysteem in te voeren.
 - Accijns op ongezond voedsel, alcohol en tabak gaan drastisch omhoog en verkooppunten omlaag. Wetenschappelijk is aangetoond dat dit onmiddellijk effect heeft op volksgezondheid.
 - Afdwingen van transparantie en gezondheids-gericht denken van voedselproducenten door alle verkrijgbare voeding in de supermarkt te voorzien van duidelijk labels zoals 'erg ongezond, redelijk ongezond'.
- De burger wordt daarnaast middels 'nudging' verleid tot een gezondere leefstijl. Hierbij is samenwerking met de leefomgeving cruciaal, denk aan supermarkten, stations en scholen. Wij willen inzetten op de bewustwording van de burger dat gezondheid haalbaar is voor elke sociale klasse en dus niet een elitaire kwestie is. Veel burgers zijn zich onvoldoende bewust van de gezondheidsrisico's die ze lopen met hun consumptiepatroon. Pas bij medische calamiteiten zien mensen wat ze zichzelf hebben aangedaan. Wij willen af van de mantra dat het begrenzen van een ongezonde leefstijl synoniem is met betuttelen. Sterker nog wij zien betuttelen als zorgzaamheid. Zowel zorgprofessionals als onderwijspersoneel moet worden ingezet om deze kennis over te brengen en het bewustzijn te vergroten.
 - De lobby van de voedsel- en middelenvervuilers in Den Haag wordt transparant en aan banden gelegd. Deze vervuilers zitten niet meer 'aan tafel' als het gaat om beleid en wet- en regelgeving. Beïnvloeding van Kamerleden, kabinet en uitvoeringsorganen door lobbypartijen wordt verboden. Hiertoe wordt wetgeving gemaakt.
 - Verbieden van sponsoring door producenten van ongezonde voeding en strengere regelgeving voor reclame op ongezonde producten en diensten.
- NLBeter is van mening dat zowel de centrale overheid als gemeentes en toezichtsorganen en wetenschappelijke commissies van beroepsverenigingen, de regie weer dienen te pakken waar het betreft preventie als onderdeel van de Publieke Gezondheidszorg.
- Budget, infrastructuur en personeel van GGD's worden drastisch uitgebreid zodat Nederland is voorbereid op bestrijding van huidige en toekomstige pandemieën van allerlei aard. De eindregie en eindverantwoordelijkheid ligt bij de centrale overheid omdat we door Corona hebben gezien dat hier lokaal onvoldoende slagkracht voor bestaat
- Wij willen inzetten op meer onderzoek dat zich primair richt op de volksgezondheid. Dus meer geld naar onderzoek naar de doelmatigheid van de gegeven zorg. Budget wordt vrijgemaakt voor wetenschappelijk onderzoek naar het effect van leefstijlinterventies.
- Meer onderzoek naar uitkomstmaten voor 'gezondheid en (maatschappelijk) welzijn' in plaats van het louter kijken naar vermindering van klachten. Het gedachtengoed van 'Positieve Gezondheid', waarbij menselijke veerkracht en een betekenisvol leven centraal staan, wordt breed geïntegreerd in de gezondheidszorg. Met name in de huisartsenzorg.

Ons programma

PREVENTIEPLAN BEWEGINGSARMOEDE

NLBeter wil investeren in een gezonde en zorgzame samenleving en preventie hoger op de politieke agenda. Zo wil NLBeter met concrete maatregelen de vitaliteit van de inwoners van Nederland structureel verbeteren en de pandemie van bewegingsarmoede beëindigen. Dit wil NLBeter bereiken door de kracht van sport en bewegen optimaal te benutten en steviger in beleid te verankeren. Maar ook door sport en bewegen te borgen in wetgeving.

Er is al jaren sprake van een pandemie van bewegingsarmoede. De helft van de bevolking in Nederland beweegt te weinig en dan vooral die groepen die in de samenleving al jaren structureel achterblijven in sportdeelname, gezondheid en sociale deelname aan de maatschappij. Het is tijd voor maatregelen die zoden aan de dijk zetten en de pandemie van bewegingsarmoede te beëindigen! Daartoe lanceert NLBeter een preventieplan Sport en Bewegen.

Maatregelen preventieplan Sport en Bewegen:

1. Een sportwet
2. Aanstellen Nationaal Coördinator Gezondheid & Sport
3. Sport en bewegen is een kernvak in het curriculum
4. De openbare ruimte is een beweegvriendelijke omgeving
5. Extra sport- en beweeginterventies in krachtwijken
6. Professionalisering sport- en beweegsector

Een Sportwet

Sport en bewegen zijn geborgd in wetgeving en gezien als een publieke voorziening. Sport is een van de weinige beleidsterreinen waarvoor de overheid qua wetgeving niets heeft geregeld. De financieringsstromen richting de sport- en beweegsector zijn, zowel op nationaal als op lokaal niveau, onzeker. Zonder wetgeving blijft de financiering van de sport- en beweegsector dus kwetsbaar. Door sport en bewegen te borgen in wetgeving en te beschouwen als een publieke voorziening, wordt de rijksoverheid verantwoordelijk voor een robuust stelsel. Tevens worden in dit stelsel de verantwoordelijkheden van de overheden, onderwijs en de organisaties in de sport- en beweegsector verduidelijkt en worden de kaders vastgelegd voor de gevraagde kwaliteit van sport (sportaanbod, sportkader, sportorganisaties, sportaccommodaties).

Aanstellen Nationaal Coördinator Gezondheid & Sport

Het bereik en de impact van sport en bewegen dient te worden vergroot. Door de kracht van sport en bewegen in te zetten en een gezonde leefstijl te stimuleren wordt een wezenlijke bijdrage geleverd aan de aanpak van maatschappelijke vraagstukken. Denk aan het voorkomen van leefstijlgerelateerde ziekten (zoals diabetes en hart- en vaatziekten), maar ook aan het verbeteren van de sociale cohesie, snellere re-integratie naar werk en het tegengaan van eenzaamheid. Daartoe dient echter wel de samenwerking binnen de ministeries, departementen en tussen de sport- en beweegsector en andere sectoren te verbeteren. Door een Nationaal Coördinator Gezondheid & Sport binnen het ministerie van VWS aan te stellen kan er makkelijker een overkoepelende en integrale aanpak worden ontwikkeld. De NCGS functioneert als schakel tussen al deze verschillende beleidsterreinen en kan als expert gevraagd worden aanbevelingen te doen voor een blijvende aanpak. Op deze wijze kan onder meer sport en bewegen als instrument beleidsmatig ingebed in andere ministeries en departementen. Door een integrale benadering en een bredere financiering kan sport en bewegen veel meer bijdragen aan doelen op het gebied van preventie, gezondheid, zorg, arbeidsparticipatie, onderwijs, leefomgeving en het sociaal domein.

Ons programma

Sport en bewegen is een kernvak in het curriculum

Vroeg begonnen is veel gewonnen. Onderzoek toont aan dat de Nederlandse jeugd steeds minder beweegt en dat de motoriek van kinderen de afgelopen 10 jaar significant slechter is geworden. Nederland moet van wereldkampioen zitten Olympische kampioen bewegen worden. Daartoe wordt in het curriculum van het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs en het MBO het vak 'sport en bewegen' een kernvak. Leerlingen sporten en bewegen minimaal twee keer per dag een half uur matig intensief op school. Het bewegingsonderwijs wordt verzorgd door een vakleerkracht. Verder worden scholen aangezet om klaslokalen zodanig in te richten dat kinderen worden uitgenodigd tot staan of bewegen tijdens lessen en gemeenten aangezet om schoolpleinen om te vormen tot beweegpleinen.

De openbare ruimte is een beweegvriendelijke omgeving

De omgeving waarin wij leven is enorm veranderd ten opzichte van 100 jaar geleden, de huidige omgeving zet veelal aan tot fysieke inactiviteit. Deze omgeving dient te veranderen in een leefomgeving die mensen faciliteert, stimuleert en uitdaagt tot bewegen, spelen en sporten. Daartoe wordt budget vrijgemaakt en gemeenten gefaciliteerd in het aanstellen van een regisseur beweegvriendelijke omgeving en, via de omgevingswet, aangezet om de openbare ruimte op de mogelijkheid voor mensen om te sporten en te bewegen in kaart te brengen en met behulp van de uitkomsten beleid te maken op buurt- of wijkniveau.

Extra sport- en beweeginterventies in krachtwijken

De afgelopen decennia laten zien dat structureel dezelfde groepen in de samenleving achterblijven in sportdeelname, gezondheid en sociale deelname aan de maatschappij. Verschillen in gezondheid en gezondheidsvaardigheden blijken in belangrijke mate gerelateerd te zijn aan de sociaaleconomische status, en worden in sterke mate bepaald door opleiding, inkomen en achtergrond. Door meer budget vrij te maken voor preventie worden extra effectieve sport- en beweeginterventies in krachtwijken gefinancierd om zo de gezondheid van mensen in en de sociale cohesie van deze buurten te bevorderen. Daarnaast wordt binnen het budget van armoedebestrijding een specifiek budget gealloceerd om drempels weg te nemen voor die mensen waarvoor sporten en bewegen niet vanzelfsprekend is. Dit om het deelnemen aan de sport verder te bevorderen, denk onder meer aan mensen met een beperking, kwetsbare ouderen, etc.

Professionalisering sport- en beweegsector

Een leefstijltransitie is nodig! Om deze transitie te realiseren dienen overheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties het bevorderen van een gezonde en actieve leefstijl (inclusief sport en bewegen) leidend te laten zijn bij beleidskeuzes. Daartoe dient de sport- en beweegsector verder te professionaliseren, dit zodat de sport- en beweegsector een grotere rol kan spelen in het verkleinen van de beweegachterstand van inwoners waarvan sport en bewegen niet vanzelfsprekend is. De doorstroom van mensen van andere sectoren (denk aan zorg, bedrijven, etc.) naar het reguliere sport- en beweegaanbod verbetert tenslotte als de sport- en beweegsector beschikt over specifiek gekwalificeerd kader, er een passend en kwalitatief hoog sport- en beweegaanbod is voor iedereen en er sprake is van een veilige omgeving en een goed pedagogisch sportklimaat. Door meer budget vrij te maken voor preventie kan er meer hoogopgeleid kader werkzaam zijn in de sport – en beweegsector, zodat gewerkt wordt aan structurele gedragsverandering en sport en bewegen meer als medicijn kan worden voorgeschreven.

Met sport en bewegen valt dus veel te winnen en te verdienen. Elke euro die Nederland investeert in sport en bewegen levert € 2,51 aan waarde op voor de Nederlandse samenleving. Daarom een preventieplan sport en bewegen!

Ons programma

BEKOSTIGING

In 2006 is een stelsel ingevoerd vanuit de gedachte dat marktwerking tussen zorgverzekeraars zou leiden tot het in de hand houden van kosten en kwaliteitsverbetering. Het in hand houden van de kosten is deels gelukt, echter de grens van het “kunnen bezuinigen” is nu bereikt. De kwaliteitsverbetering is mislukt, het blijkt dat Ziektekostenverzekeraars niet kunnen beoordelen wat goede kwaliteit van zorg is en deze ook niet kunnen bijsturen, omdat ze niet goed kunnen aansluiten bij de dagelijkse praktijk. Daarnaast komt de keuzevrijheid voor burgers steeds meer onder druk te staan door de gereguleerde marktwerking waarin de zorgverzekeraar toenemend op de stoel van de arts plaatsneemt en voor de burger bepaalt welke zorg toegestaan is.

We zien dat wantrouwen tussen de betrokken partijen heeft geleid tot controledrift met overmatige bureaucratie als gevolg.

Bovendien is er geen sprake van “regie”, die is immers uit handen gegeven aan met name de zorgverzekeraars. We zien nu ten tijde van Corona dat de Overheid de regie weer terug probeert te pakken maar onvoldoende in staat blijkt te zijn om dit naar behoren te doen.

NLBeter wil:

- Premie wordt na rato van draagkracht direct afgedragen aan de Overheid. Premie en belasting worden samengevoegd in ‘een centrale pot’. Vanuit het principe van centrale aanbesteding regelt de Overheid een basispakket voor alle burgers.
- De Overheid gaat de zorg aanbesteden en de kwaliteitsnormen bepalen. Denk aan het aantal ic-bedden, de rol van de farmaceuten et cetera. Hierdoor zijn we hopelijk ook beter voorbereid op mogelijke calamiteiten in de toekomst.
- Om haar regierol zo goed mogelijk uit te kunnen voeren zal de Overheid gebruik moeten maken van de kennis en expertise van experts. Wij zien hierin een rol weggelegd voor de beroepsverenigingen.
- Marktwerking voor de zorgaanbieders blijft bestaan om onder andere innovatie te stimuleren. Daarnaast vinden wij het cruciaal dat de burger keuzevrijheid heeft in het kiezen van de juiste en passende zorg.
- Drastisch knippen in bureaucratie en met verstand van zaken snijden in onzinzorg:
- Ongeveer 75% van alle kosten in de zorg gaat naar personeelskosten. Minimaal 20% van al het zorgpersoneel is fulltime bezig met ondersteunende, administratieve of managementtaken. Het personeel dat directe zorg aan patiënten verleent is daarnaast ook tenminste 35% van de tijd bezig met administratieve verantwoording en bureaucratie.
- Wij stellen voor dat bepaalde administratieve handelingen met onmiddellijke ingang worden gestaakt, waardoor de regeldruk met minimaal 20% regeldruk afneemt. Hiermee komt onmiddellijk tijd vrij voor ‘handen aan het bed’.
- Deze 20% procent zou ook financieel kunnen vrijvallen (gegeven de huidige zorgbegroting een concrete besparing van ongeveer 12 miljard euro) en worden aangewend voor zaken genoemd onder ‘arbeidsmarkt- en omstandigheden’.

INNOVATIE & ICT

‘Telezorg is here to stay’: Corona toont aan dat de sector er op veel gebieden in is geslaagd onder druk snel en doelmatig om te kunnen schakelen naar allerlei vormen van telewerken. De bestaande ICT-infrastructuur vormde hiervoor de basis.

- NLBeter vindt dat verdere innovatie en toepassing in de praktijk noodzakelijk zijn om voor kostenbesparing. Kostenbesparing mag nooit een doel op zich zijn. Bij adequate toepassing van ICT geldt dat ‘geld volgt inhoud ipv andersom’.

Ons programma

Ontwikkelingen elektronisch patiëntendossier (EPD) en landelijk patiëntendossier: Marktwerking waar het ICT-toepassingen betreft heeft geleid tot riskante ontwikkelingen. Zo kunnen ziekenhuizen, apotheken, praktijken nog steeds geen patiëntengegeven uitwisselen vanwege te veel verschillende softwareprogramma's. Dit leidt dagelijks tot nodeloze schade voor en overlijden van patiënten;

- NLBeter pleit voor een drastisch herziening van de EPD-infrastructuur en het op korte termijn invoeren van 1 landelijke standaard voor informatie-uitwisseling waaraan alle zorginstellingen en zorgverleners verplicht zijn verbonden. Patiënten houden de regie over wie zij toegang geven tot hun gegevens.

KWALITEIT VAN ZORG & PATIËNT

Van 'ziektezorg naar gezondheidszorg'

NLBeter wil dat huisartsen het hart van de zorg vormen verantwoordelijkheid, verplichting en bijpassend budget krijgen om preventie en lifestyleadvies vorm te geven binnen hun 'praktijkgemeenschap'. Huisartsen wachten niet tot de patiënt ziek wordt, maar organiseren actief preventieprogramma's op alle gebieden van de zorg binnen hun praktijk. Dit moet samen met de GGD's vorm gegeven worden aangezien de gezondheid van de gemeenschap kun kerntaak is. De lijn huisartsen-GGD 's dient versterkt te worden.

- Monitoring op gezondheidsuitkomst vindt plaats middels eenvoudige en reproduceerbare uitkomstmaten die door de beroepsverenigingen uit het veld opgesteld worden en niet door het ministerie of de Zorgverzekeraars
- Zorg in de regio vinden wij belangrijk: dichtbij en toegankelijk voor iedereen. Versterken van lokale ziekenhuizen en huisartsenzorg in combinatie met kwalitatief verantwoorde zorg in de thuissituatie zo mogelijk.

In een beschaafd land wordt de kwaliteit van zorg bepaald door de 'vloer' en niet door het plafond. Dat betekent dat kwetsbare groepen, zoals ouderen, jeugd en GGZ de zorg krijgen die ze nodig hebben voor een minimaal fatsoenlijke kwaliteit van leven. Het 'plafond' mag hoog zijn, maar solidariteit moet leidend zijn. Zoveel mogelijk kwaliteit van leven voor zoveel mogelijk mensen.

- Daarom wil NLBeter vakmensen aan het roer die met verstand van zaken durven kiezen. Dat betekent dat kosten die in de zorg worden gemaakt zorgvuldig worden afgewogen door professionals die de Overheid adviseren met als uitgangspunt solidariteit. Dus liever meer huisartsen in Zeeland dan een extra protonencentrum omdat we daar internationaal en/of wetenschappelijk goede sier mee kunnen maken.
- De GGZ moet drastisch gereorganiseerd worden.

Wij willen expertise aan de poort zodat er direct de juiste triage plaatsvindt. Het moet sneller duidelijk worden wie wel en wie niet een traject in de GGZ nodig heeft. Ernstige psychiatrische aandoeningen met veel impact voor patiënt en samenleving krijgen prioriteit in de GGZ. Hierdoor zullen de wachtlijsten afnemen en sneller duidelijk wordt wie zorg nodig heeft en wie niet.

- De GGZ-molochten worden opgeknipt om de menselijke maat weer terug te krijgen in de organisaties. Instellingen organiseren hun zorg verplicht kleinschalig zodat patiënten hun verhaal maar 1x hoeven te vertellen.
- Poliklinische zorg vindt uitsluitend nog plaats in kleine teams, die geworteld zijn in de buurt en/of de regio.
- Concurrentie is mogelijk en dient te leiden tot kwaliteits- en doelmatigheidsverbetering;
- Acute opname- en dagbehandelingsafdelingen worden ondergebracht bij algemene en academische ziekenhuizen;
- Een landelijk netwerk voor essentiële 3e lijn of tertiaire specialisaties en consultatie blijft noodzakelijk. Dit wordt waar het kan verder vormgegeven en waar het moet opgetuigd;

Ons programma

- Crisisdiensten blijven regionaal georganiseerd;
- Wet Verplichte GGZ wordt opgeheven omdat sinds de invoering blijkt dat deze wet schadelijk is voor patiënten en te belastend, soms ronduit onuitvoerbaar is voor personeel. De BOPZ wordt tijdelijk heringevoerd. Nieuwe en praktisch uitvoerbare wetgeving wordt gemaakt met professionals in de lead; Juristen geven hierbij vorm aan inhoud en niet andersom.
- Patiënten met psychosomatische klachten dienen primair behandeld te worden door de ziekenhuis psychiatrie en ziekenhuis psychologie. Deze dient versterkt te worden. Elk ziekenhuis wordt verplicht een psychosomatische poli op te richten waar deze patiënten samen met somatische specialisten gezien kunnen worden.
- De jeugdzorg moet worden ondergebracht in één organisatie om de schotten tussen allerlei organisaties en zorgvormen er tussenuit te halen en organisatiebelangen en zinloze bureaucratie te ontmantelen. Zorgverleners niet meer in dienst van de gemeente om te voorkomen dat belangen en kwaliteit kunnen botsen. Wij zijn voorstander van het FNV-plan 'Drastisch versimpelen in de jeugdzorg'.

Minder zorg in het ziekenhuis, meer zorg dicht bij de patiënt

- Er dient minder verwezen te worden door de huisarts naar het ziekenhuis: Corona heeft aangetoond dat teleconsulten gemakkelijk plaats kunnen vinden. Specialisten kunnen worden geconsulteerd door de huisarts in de huisartsenpraktijk in plaats van de standaardverwijzingen naar het ziekenhuis. Een bijkomend voordeel is dat de expertise van de huisarts zal toenemen. Doordat het accent bij de huisarts komt te liggen zullen kleinere ziekenhuizen verdwijnen of krimpen. Het ziekenhuis wordt dus dienstbaar aan de huisarts, waardoor het ziekenhuisbudget deels kan worden overgeheveld naar de huisarts.
- De artsenopleidingen moeten zich meer vormen naar wat de maatschappij nodig heeft.
- Academische ziekenhuizen spelen een cruciale rol voor opleiding, onderzoek en zogenoemde tertiaire expertise. Deze blijven gehandhaafd in hun huidige staat.

Huisartsen

De huisartsen hebben de afgelopen jaren veel complexe zorg vanuit de tweede lijn overgenomen. Tevens hebben ze uitgebreid gehoor gegeven aan de roep voor taakdelegatie. Als gevolg hiervan zijn de consulten veel complexer dan vroeger en kosten meer tijd. Daarnaast heeft onderzoek heeft uitgewezen dat consulten van 15 minuten in plaats van 10 minuten een afname van het aantal verwijzingen teweegbrengt en dat zowel zorgverlener als patiënt zich daar veel prettiger bij voelen. Op dit moment zijn de huisartsen financieel gedwongen hun consulten zo kort mogelijk te houden.

- Het standaard consult bij de huisarts dient minimaal 15 minuten te worden en een lang consult minimaal 30 minuten. Het tarief voor de consulten (nu rond de €10, dient tenminste verdubbeld te worden).
- Van huisartsen wordt nu gevraagd én manager te zijn en én dokter. Dit is niet alleen zeer belastend, maar ook neemt het aantal voor zorg inzetbare uren van de huisarts af. Ook wil de nieuwe generatie deze combinatie niet meer, waardoor het zeer moeilijk is praktijken op te laten volgen. De huisarts dient extra middelen te krijgen om praktijkmanagement in te huren. Nu zijn deze middelen alleen te verkrijgen via zogenaamde "modules" waar constant op bezuinigd wordt en die geen zekerheid geven.
- NL beter wil sterk inzetten op anderhalve lijns zorg, zorg tussen ziekenhuis en huisarts in. Deze zorg dient onder regie van de huisarts te komen, terwijl we nu zien dat deze vaak door specialisten geleverd wordt.
- Om deze anderhalve lijns zorg goed vorm te geven dienen er zorgprofessionals opgeleid te worden die deze zorg goed vorm kunnen geven; denk aan een "arts bewegingsapparaat", die de vakgebieden huisartsgeneeskunde, reumatologie, orthopedie en sportgeneeskunde combineert.

Ons programma

- Het opleiden van deze groepen gaat ten koste van het opleiden van meer specialisten in een aantal specialismen, deze groep dient geleidelijk verkleint te worden en richt zich in de toekomst enkel op complexe specialistische zorg.
- Het leveren van fysieke nachtzorg (23:00-08:00 uur) op de huisartsenposten verdwijnt. Na telefonische triage door een huisarts wordt hetzij een visite gereden (door een huisarts), hetzij een bezoek aan de eerste hulp afgelegd. Nu ziet eerst de huisarts de patiënt en daarna volgt in 50% van de gevallen alsnog een bezoek aan de eerste hulp, dit is dubbel werk en niet patiëntvriendelijk. Men gaat niet voor niets midden in de nacht naar de huisarts.
- De huisarts gaat in de toekomst ondersteund worden door een medewerker "leefstijl en preventie". Deze medewerker wordt betaald door de veiligheidsregio en overbrugt de (nu te grote) afstand tussen GGD en huisarts.
- Fysiotherapeuten worden beoordeeld op hun product en niet meer via eindeloze "afvink lijstjes". Orthopeden, chirurgen en deskundige huisartsen worden 1 x per half jaar gevraagd over hun mening over de fysiotherapeuten in hun regio. Indien het product ondermaats is volgt een waarschuwing. Indien er geen verbetering optreedt krijgt de fysiotherapeut geen contract meer bij de Ziektekostenverzekeraar.
- Medicatie en hulpmiddelen worden landelijk ingekocht, deze inkoop wordt niet meer aan de markt overgelaten (New Zeelands model). Hierdoor wordt tekorten op middelen en steeds veranderen van merken van bepaalde geneesmiddelen voorkomen, terwijl er wel lage prijzen worden bedongen. Ook wordt hierdoor een eind gemaakt aan het (te grote) ondernemersrisico van de apothekers, die nu steeds met veranderingen geconfronteerd worden in hun inkomen (dat sterk onder druk staat).

OVERIG

- Een maximum aan het budget dat jaarlijks aan adviesbureaus wordt besteed en verantwoording over de zinvolheid en doelmatigheid van de geleverde diensten.
- Nieuwe geneesmiddelen alleen toelaten tot de Nederlandse markt als zij voldoen aan maatschappelijk verantwoorde criteria. Meer productie in Europa van grondstoffen en medicatie om de kwaliteit en veiligheid te waarborgen.
- Behoud van vrije artsenkeuze, ook wel bekend als 'artikel 13', vormt het fundament van een gezonde, slagvaardige en innovatieve zorgaanbiedersmarkt. Patiënten worden serieus genomen in hun wensen om hun eigen keuzes te maken en de kwaliteit van de geboden zorg te beoordelen.
- De discussie rond voltooid leven vinden wij uiteraard complex. Het faciliteren van hulp bij zelfdoding zonder uitsluiting van medische gronden die deze wens kunnen bepalen vinden wij onverantwoord. Daarnaast is dat op dit moment onwettig, als er geen sprake is van ondraaglijk en uitzichtloos lijden zoals bij een ernstige ziekte.
- Wij vinden dat de anticonceptiepil in het basispakket moet komen om vrouwen uit de lagere sociaaleconomische klasse tegemoet te komen het risico op ongewenste zwangerschappen te verlagen.

Ons programma

Onderwijs

Wat is er aan de hand?

Het algemeen vormend onderwijs heeft ernstige kwaliteitsproblemen. Goed lezen, schrijven en rekenen lukt een groeiend aantal kinderen niet meer. Ook de kennis van cultuur, verleden en burgerschap gaat achteruit. Taal, getallen, verleden en cultuur zijn de sporen waarlangs we communiceren. Als de vaardigheden op deze belangrijke domeinen afnemen dan leveren we automatisch in op maatschappelijke verdien capaciteit en cohesie. Deze achteruitgang treft vooral kinderen die misschien al minder bagage van thuis uit meekrijgen.

Wat gaat er niet goed?

Leraren zijn moeilijk te binden

Degelijk opgeleide leraren, die les willen geven en zich daar ook in willen ontwikkelen, zijn moeilijk te vinden en nog moeilijker te houden. De uitstroom van starters in het onderwijs is groot, waardoor een kwalitatief en kwantitatief lerarentekort ontstaat.

Niet genoeg dagelijkse lessen

Met afgerond 200.000 fte's tegenover 2 miljoen kinderen moet het mogelijk zijn dagelijks goede lessen te organiseren voor alle kinderen in Nederland, maar leraren kunnen zich onvoldoende focussen op het lesgeven, omdat zij er allerlei taken bij krijgen.

Te veel bestuurslagen, weinig slagkracht

Het Nederlands onderwijs oogt onbestuurbaar. Resultaten van centraal ingezet beleid zijn stevast tegengesteld aan doelstellingen van goed onderwijs. Verschillende bestuurslagen, met ieder een eigen dynamiek, lijken daarvan de oorzaak te zijn. De grote bemoeienis van private partijen (adviesbureaus, arbeidsbemiddeling, huiswerkinstituten) in het algemeen vormend onderwijs vergroot de kans ongelijkheid en vereist regulering.

Er wordt geëxperimenteerd met onze kinderen

Scholen experimenteren persoonsgebonden en intuïtief met nieuwe onderwijsvormen. De verschillen tussen scholen groeien hierdoor.

De Wet Passend Onderwijs heeft gefaald

Leraren ervaren te veel druk om alle kinderen de aandacht te geven die ze nodig hebben. We willen niet erkennen dat voor sommige kinderen speciaal onderwijs beter is.

Wat gaat NLBeter hieraan doen?

Algemeen

- Wetenschappelijke kennis én kennis vanuit de praktijk gebruiken voor verbetering van lessen.
- Het beheer van de scholen in handen van de overheid leggen, het onderwijs zelf bij scholen en leraren. Dit betekent de ontmanteling van de tussenlaag van raden en besturen.
- Kinderen laten leren naar hun mogelijkheden, waarbij leren staat voor ontdekken wie je bent en begrijpen wat je rechten en plichten als burger zijn. Leerkrachten met veel praktijkkennis meer invloed geven op de inrichting van de school en het onderwijs.
- Scholen worden geleid door de beste leraar als eerste onder zijn gelijken.

Ons programma

Bevoegde leraren, herkenbare vakken en materialen

- Kinderen krijgen les van bevoegde en bekwame leraren die zich ontwikkelen in hun vak, en niet persé in andere taken om te voldoen aan carrière-druk.
- Werkdruk verlagende arbeidsvoorwaarden, eerlijke beloning, vakinhoudelijke kwaliteitseisen en waardering gaan weer voor plezier in het lesgeven zorgen.
- Kinderen krijgen les in herkenbare vakken en binnen die vakken is aandacht voor cultuur en maatschappelijk relevante kwesties als mediawijsheid en gezondheid.
- De overheid stuurt op inhoud van het geleerde in taal (Nederlands en Engels), omgang met getallen (rekenen, wiskunde) en wie we zijn en waar we vandaan komen (Nederlands, Engels, geschiedenis, maatschappijleer). Per leerjaar wordt de inhoud vastgelegd in de vorm van landelijke leerstandaarden.
- Ontwikkeling van passend lesmateriaal voor kernvakken gebeurt op nationaal niveau, getoetst door experts. De kwaliteit van het materiaal wordt geëvalueerd door een onafhankelijke commissie van hoogleraren in de verschillende vakken.
- Naast de kernvakken is er voldoende vrijheid binnen het onderwijsaanbod om het eigen karakter van de school te benadrukken. Het zelf ontwikkelen van materiaal, dan wel inkopen, is daarbij toegestaan.

Prestaties en beloning

- Schoolleiders zijn aanspreekbaar op prestaties van leraren en leerlingen.
- Onderpresteren van leraren en leerlingen krijgt zichtbaar aandacht in de scholen.
- Leraren in basis- en voortgezet onderwijs worden gelijk beloond.
- De beloning van leraren verdwijnt uit de begroting van de individuele school en komt in handen van het ministerie, waardoor de beloning wordt bepaald door objectieve criteria als ervaring, opleidingsniveau, studie en jaarlijkse beoordeling, gekoppeld aan ambtenarenschalen.

Zeggenschap

- Controle van de schoolleiding en het daarmee verbonden instemmingsrecht verschuift van een medezeggenschapsraad met ouders, leerlingen en leraren naar de lerarenvergadering.
- Ouders en leerlingen zijn vertegenwoordigd middels een adviserende ouder- en leerlingenraad.

Ons programma

Onze standpunten op het gebied van onderwijs

ALGEMEEN

- NLBeter richt zich allereerst en vooral op verbetering en versterking van het algemeen vormend onderwijs, te weten primair onderwijs (PO) en voortgezet onderwijs (VO). Universiteiten en beroepsonderwijs hebben ook problemen, maar deze instellingen ontvangen vanzelf prikkels tot kwaliteitsverbetering vanuit de arbeidsmarkt en concurrerende instellingen. Daarnaast zijn studenten vaak mobiel en in staat om zelf hun leeromgeving te kiezen dan wel aan te passen.
- Kinderen volwaardig toegerust over de drempel van het vervolgonderwijs helpen, verdient absolute prioriteit.
- Alle kinderen hebben recht op goed onderwijs, om zo 'leerbaarheid' in de breedste zin te kunnen ontwikkelen. Het op school geleerde en de leerbaarheid, vormen samen de noodzakelijke voorwaarde om met elkaar, met verandering en met nieuwe kennis om te kunnen gaan, tot in de verre toekomst.
- Nationale standaards voor de omvang van de lestaak, de grootte van klassen en de inhoud van kernvakken.
- De schooltypen zoals ze nu bestaan in het VO blijven voorlopig bestaan.
- Onderzoek naar de zin van een heterogene brugperiode van twee jaar.
- Erkenning van het falen van de Wet Passend Onderwijs impliceert een versterking van het speciaal onderwijs.

ARBEIDSMARKT EN -OMSTANDIGHEDEN

- Leraren basis- en middelbare school verdienen hetzelfde.
- De overheid, en dus niet de schoolbesturen, betaalt de lonen van de leraren.
- Plaatsing in ambtenarenschalen op basis van opleidingsniveau (schaal 10 hbo-bachelor, schaal 11 hbo-master en schaal 12 wo master).
- Begrenzing werkdruk middels nationaal vastgelegde maximale groepsgrootte en lestaak.
- Schoolleiders hebben een lesbevoegdheid.
- Schoolleiders zijn aanspreekbaar op onderpresteren leraren en leerlingen.

BEKOSTIGING

- Het huidige bekostigingsstelsel, de zogenaamde lumpsum, moet op termijn weg.
- De overheid doet het beheer, leraren het onderwijs en de inrichting daarvan op school.
- Het beëindigen van de lumpsum begint met de lonen leraren overhevelen van bestuur naar overheid.
- In de bekostiging heeft het lesgeven absolute prioriteit; pas als alle kinderen les hebben, in overzichtelijke groepen en een redelijke werkbelasting voor leraren, volgt financiering van andere activiteiten.
- Tegenover 2 miljoen kinderen staan in het basis- en middelbaar onderwijs 200.000 fte's; alle kinderen krijgen les, het kan namelijk.

Ons programma

KWALITEIT

- Meer leren op school is voor iedereen goed, maar het helpt vooral kinderen die van thuis uit minder affiniteit hebben met schoolsucces.
- Onderwijs moet eerlijker en beter.
- Belangrijke schoolvakken krijgen een nationaal vastgelegde inhoud per leerjaar, inclusief lesmateriaal en eindtoetsen op een minimumniveau.
- Het staat scholen vrij om buiten die nationaal vastgestelde inhoud het onderwijs in te richten zoals het hun goed dunkt.
- In alle nationaal vastgelegde vakinhouden is aandacht voor maatschappelijke kwesties als gezondheid, mediawijsheid en burgerschap.
- Inrichting van het verzorgde onderwijs op basis van wat we daarvan weten.
- Leraren zijn bevoegd en worden in hun ontwikkeling gevolgd door schoolleiding en collega's.

INNOVATIE EN ICT

- Vernieuwen van onderwijs op basis van wat we weten, niet op basis van wat we geloven.
- ICT in onderwijs is geen geloof, maar dient het comfort in leren.
- ICT en huiswerkbegeleiding vergroten kansenongelijkheid, reguleer dat.
- Monopolievorming rond leerlingvolgsystemen maakt scholen kwetsbaar, reguleer dat.

OVERIG

- De medezeggenschap op school begint bij de inspraak van leraren.
- De beste leraar leidt de school.
- Bestrijding kansenongelijkheid begint bij goede leraren.
- Slechte leraren moeten weg.
- Plezier in het werk is de motor achter de ontwikkeling in het beroep.
- Minder leren op school is hetzelfde als maatschappelijke desintegratie.
- Minder leren op school is hetzelfde als inleveren op verdien capaciteit van dit land.
- Na dertig jaar verwaarlozing van basis- en middelbare school kan en moet veel anders en beter.
- Zonder leraren is het lastig lesgeven.
- Schoolsucces is de optelsom van thuis en de kwaliteit van de leraar; goed onderwijs draait om de leraar.

Ons programma

Leefomgeving

Een prettig, gezond leven begint in de eigen leefomgeving

Gezondheidszorg, onderwijs en leefomgeving zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Samen zorgen ze ervoor dat we onze samenleving en ons leven als waardevol beschouwen. De plek waar je geboren wordt – de postcode – is erg bepalend voor hoe je opgroeit, wat voor onderwijs je gaat krijgen, of je veel of weinig gezondheidsklachten zult krijgen en zelfs hoe oud je uiteindelijk zult worden.

Mensen zijn niet in stukjes te knippen. Een patiënt met diabetes die niks doet aan de eigen leefstijl, zal in gezondheid achteruitgaan. En als diezelfde patiënt zich in een sociale leefomgeving bevindt waar ongezond eten de norm is, zal het heel moeilijk zijn om de eigen gewoontes aan te passen.

Als je leeft in een buurt waar je je niet veilig voelt, ontwikkel je eerder mentale problemen. Kinderen kunnen eerder concentratieproblemen vertonen op school. Wie wordt uitgesloten, neemt gezondheidsmaatregelen ook minder serieus. Heb je geen huis, dan zal je ook niet snel uit de schulden komen. Zo simpel is het.

School, gezondheid, leefomgeving; het is een samenspel. NLBeter zet dan ook hoog in om ervoor te zorgen dat onze leefomgeving verbetert en Nederland niet verder achteruit holt op het gebied van leefbaarheid, woonomgeving en veiligheid.

NLBeter streeft naar een gezonde, zorgzame, inclusieve samenleving waar mensen naar elkaar omkijken. Een samenleving met een sterke publieke sector, waar professionals in de zorg, het onderwijs en in het veld van veiligheid en leefbaarheid, de ruimte krijgen om hun werk goed te doen. Waar mensen naar elkaar omkijken als het kan en weerbaar zijn als dat nodig is. Waar we elkaar vertrouwen, begrenzen en helpen. Uit die kernwaardes volgen onze opvattingen over veiligheid, bouwen, inclusie, integratie, migratie.

Onze standpunten op het gebied van leefomgeving

VEILIGHEID

Als je al jong wordt geconfronteerd met onveiligheid, in je gezin, op straat of op school, ontwikkel je een zogenaamd 'ongezond veiligheidsprofiel'. Je denkt dan dat geweld, discriminatie, misbruik, bang zijn op straat, dealen, schulden maken, wapenbezit en stelen normaal is. Je leert niet dat je hulp kunt vragen aan een volwassene of aan de politie. Veiligheid adem je in. Maar onveiligheid ook. Met een ongezond veiligheidsprofiel loop je meer kans om in een criminele loopbaan terecht te komen of om steeds opnieuw slachtoffer van criminaliteit te worden. Bovendien geef je dan minder om je omgeving en draag je niet bij aan een leefbare samenleving.

Opgroeien, leven en oud worden in een veilige omgeving zou normaal moeten zijn. We moeten eerder en structureler werken aan een gezond veiligheidsprofiel van alle Nederlanders.

- We zijn te reactief als het over veiligheid gaat. We kloppen pas aan bij de politie als het al te laat is. We kunnen veel meer zelf doen om veilig op te groeien en veilig te blijven. Ofschoon politie en justitie aan preventie doen – bijvoorbeeld als het gaat om woninginbraken en online veiligheid – kunnen we nog vroeger beginnen. Net als in de zorg, gaat de aandacht bij NLBeter bij veiligheid en de leefomgeving uit naar preventie en leefbare wijken.
- Politievertrouwen komt te voet en gaat te paard en is altijd broos. Er zijn groepen mensen in de samenleving die weinig vertrouwen hebben in de politie. Nationaal en internationaal ligt politieoptreden tegen burgers en interne verhoudingen binnen de politieorganisatie onder een vergrootglas. Onberispelijkheid, neutraliteit en aandacht zijn wezenlijk om te bereiken en vast te houden.

Ons programma

- Politieprofessionals doen hun werk graag goed. Zij voelen zich regelmatig beperkt door te veel papierwerk en bureaucratie. Dat moet anders. Vertrouwen in plaats van wantrouwen. Ook binnen de politie hekelt NLBeter onnodige bureaucratie.
- De politie moet zichtbaar en aanwezig zijn daar waar jongeren en kwetsbare doelgroepen zijn: in de wijken. NLBeter wil een schoolagent voor elke school, een 'aangiftebus' voor ouderen en een Instagram politiebureau.
- Vertrouwen in politie en justitie is een zwaar te koesteren goed. In de veiligheidsketen willen we – net als in de zorg en in het onderwijs – professionals aan het roer in plaats van managers die niet uit het vak komen.
- We gaan op zoek naar de menselijke maat, aandacht en gewone-mensentaal bij politie en justitie.
- De afhandeling van aangiftes gaat te traag en is niet zichtbaar. Een sneller strafproces is goed voor de samenleving, voor zowel de daders als de slachtoffers. Vertrouwen bereik je door efficiëntie en zichtbaarheid.
- Net als in de zorg, gaat de aandacht bij NLBeter bij veiligheid en de leefomgeving uit naar preventie en leefbare wijken. Streven naar leefbare wijken, preventie woninginbraken en geweld op straat.
- De politie moet zichtbaar en aanwezig zijn daar waar jongeren en kwetsbare doelgroepen zijn: in de wijken. NLBeter wil een schoolagent voor elke school, een 'aangiftebus' voor ouderen en een Instagram politiebureau.
- Politieprofessionals doen hun werk graag goed. Ook binnen de politie hekelt NLBeter onnodige bureaucratie.
- In de veiligheidsketen willen we – net als in de zorg en in het onderwijs – professionals aan het roer in plaats van managers die niet uit het vak komen.
- NLBeter wil een sneller strafproces voor zowel de daders als de slachtoffers. Vertrouwen bereik je door efficiëntie en zichtbaarheid.

BOUWEN EN WOONOMGEVING

Veiligheid, gezondheidszorg, onderwijs en wonen zijn versnipperde domeinen. Al bij de bouw van een wijk zou moeten worden nagedacht over veilige fietsroutes, goede verlichting en bereikbare sportvoorzieningen. We herstellen nu te veel achteraf. Dat moet anders. Want de leefomgeving bepaalt voor een groot deel ons levensgeluk. Prettig wonen, goed onderwijs, een goede gezondheidszorg en veiligheid zorgen samen voor een leefbare samenleving.

- NLBeter staat voor 'Housing First'. Dit principe omarmen wij vanuit onze zorgzaamheid. Het heeft geen zin om mensen te helpen die verslaafd zijn of psychisch problemen hebben, zolang ze op straat zwerven. Een dak boven je hoofd moet het uitgangspunt zijn.
- Het bouwen van woningen moet vanaf de planvorming ten dienste staan van de bewoners en niet slechts de commerciële belangen van projectontwikkelaars dienen.
- De overheid kan bijdragen aan het verminderen van de woningnood door kopers van een nieuwbouwhuis te verplichten om in dat huis te gaan wonen. Hiermee voorkom je tevens speculatie.
- Bij de planvorming moet worden gelet op mentale gezondheidszorg. We strijden tegen eenzaamheid, uitsluiting en onveiligheid. Doelgroepen als ouderen, jongeren, kinderen en mensen met een handicap verdienen daarbij extra aandacht.
- NLBeter vindt dat woningcoöperaties hun maatschappelijke verantwoordelijkheid moeten nemen en meedenken over veiligheid, onderwijs en gezondheid. Wij willen levende wijken met goede, mensvriendelijke voorzieningen.
- We bouwen met aandacht en vanuit de menselijke maat, met veel groen, mogelijkheden voor beweging en voor sociale ontmoetingen. De inrichting van nieuwe woonwijken is bij uitstek een verantwoordelijkheid van de lokale overheid.
- Wij willen de kloof tussen hoge en lage sociaaleconomische status zoveel mogelijk verkleinen door ten minste 40% sociale huurwoningen in nieuwbouwwijken.

Ons programma

INCLUSIE, INTEGRATIE EN MIGRATIE

Inclusie

- *Je zorgt voor de mensen in je land.*
Gezondheidszorg, wonen, werk, school en taalverwerving is de basis van elk bestaan en moet toegankelijk zijn voor iedereen. Solidariteit en gelijke behandeling zijn daarbij het uitgangspunt. Postcodearmoede en segregatie bestrijden we met hart en ziel.
- *Zorgzaam als het kan, weerbaar waar het nodig is.*
NLBeter streeft naar een gezonde en weerbare bevolking. Zelf doen waar het kan. Mensen – waaronder nieuwkomer – zo snel mogelijk op eigen benen laten staan. Soms zijn mensen kwetsbaar; door ziekte, problemen of armoede. Marginalisering en migratie kan extra kwetsbaar maken. Wij zorgen waar nodig is, waarbij echte aandacht en sterke professionele zorg de kern vormen.
- *NLBeter gelooft in échte inclusie.*
Niet als modewoord en sociaal wenselijke kapstokjes en afvinklijstjes, maar meedoen echt mogelijk maken. Dat kost inspanning van alle kanten en van alle groepen in de samenleving. Gevestigden steken hun hand uit, nieuwkomers voegen in.
- *NLBeter kijkt naar álle vormen van uitsluiting en marginalisatie.*
Nieuwkomers zijn kwetsbaar. Net als eenoudergezinnen, lager opgeleiden, chronisch zieken, psychiatrisch patiënten en ouderen. Wij benaderen marginalisatie en armoede breder dan als exclusief 'nieuwkomersprobleem'.

Integratie

- *NLBeter zet hoog in op snelle integratie en taalverwerving van nieuwkomers.*
Lange asiel- of migratieprocedures zijn funest en leiden tot directe marginalisatie en wachtkamergedrag van grote groepen mensen. Werk en wonen, normen waarden, taalverwerving en rechtssysteem begrijpen wordt aangeboden vanaf dag een van binnenkomst in Nederland.
- *Meedoen is niet vrijblijvend.*
We hekelen gedraai en maatschappelijke verwaarlozing. We stellen eisen en grenzen. We gaan uit van meedoen. Wie niet kán meedoen krijgt zorg. Wie niet wíl meedoen, wordt snel aangesproken en draagt consequenties.
- *Gezonde en positieve instituties.*
Instituten die het meedoen belemmeren dienen hervormd of in uiterste instantie verboden te worden. Van alle kanten. Dus een kerkgenootschap of bijzonder onderwijs school, die oproept tot segregatie en polarisering kan niet. Een racistisch feest of werkgeversbeleid dat maakt dat mensen worden buitengesloten kan ook niet. Beiden dienen hard aangepakt te worden.
- *Culturele en religieuze eigenheid juichen wij toe.*
Het is de basis van vrijheid en mens zijn. Daar waar die vrijheid wordt verward met segregatie, je rug naar de samenleving keren, gewelddadigheid, polarisering, of belemmering van meedoen, stellen wij een duidelijke grens.
- *Problemen benoemen.*
NLBeter erkent en maakt bespreekbaar dat uitsluiting en gebrek aan integratie van groepen mensen, tot problemen op gebied van wonen, werk, scholing en gezondheid leiden. We cut the crap en houden niet van gedraai en verdoezeling. De problemen benoemen we, zodat ze goed aangepakt kunnen worden. We pakken de problemen bij de basis aan. Daarbij kijken we ook naar de problemen van mensen die nét niet marginaal zijn maar het wel zwaar hebben. Juist daar ontstaat vaak polarisering.

Ons programma

Migratie

- *Een gastvrij Nederland.*
Wij hebben zorgzaamheid, aandacht en de menselijke maat hoog in het vaandel staan binnen de publieke sector. Noblesse oblige. We realiseren ons dat Nederland arbeidsmigranten keihard nodig heeft waar personeelsschaarste is, bijvoorbeeld in de bouw en de zorg. We verwelkomen kennis-expats, die wereldwijde kennis toevoegen aan onze professionals. We zijn solidair met de meest kwetsbaren op de wereld, zoals vluchtelingen.
- *NLBeter begrenst.*
Als je gastvrij wilt zijn, moet je dat kunnen behappen. Zorgzaamheid betekent ook kaders stellen. We nemen in ons land zoveel mensen op als we werk, woningen, gezondheidszorg en onderwijs kunnen aanbieden. Zoveel als ons publiek bestel en de samenleving aan kan. Dat betekent dat we van groepen waarvoor meer zorg nodig, is minder mensen kunnen opnemen en van groepen die minder zorg nodig hebben, juist meer.
- *Nood breekt wet.*
We erkennen dat nood soms wet (en beleid) breekt, zeker als er iets verschrikkelijks gebeurt in de wereld. Die nood moet dan gelijkelijk over Europa en de wereld worden verdeeld.

HET LEEFBAAR INKOMEN

NLBeter ziet een snelle introductie van het leefbaar inkomen als een essentiële voorwaarde voor de noodzakelijke systeemtransitie in Nederland.

Het leefbaar inkomen is het vaste bedrag dat elke maand door de overheid wordt uitgekeerd om te voorzien in de grondwettelijk verankerde bestaanszekerheid op een basaal niveau voor iedere Nederlander. Daarmee is het leefbaar inkomen een bevestiging van de waardigheid van elke mens en het geeft uitdrukking aan de notie van de samenleving als een plek om te kunnen schuilen.

Het leefbaar inkomen vormt in de visie van NLBeter het hart van het helingsproces voor de samenleving dat dringend nodig is na decennia neoliberal beleid waarin het frame van het zelfredzame individu als ideaal werd neergezet en de zorgzaamheid die de overheid haar burgers dient te bieden werd veronachtzaamd. Het resultaat van dit beleid is een maatschappij waarin grote aantallen ontredderde burgers het hoofd boven water proberen te houden en zij de overheid daarbij op veel terreinen eerder als vijand ontmoeten dan als de vanzelfsprekende medestander. We zullen derhalve een beweging moeten maken van het doorgeschoten individualisme dat het neoliberalisme kenmerkt naar meer gemeenschapszin en zorg voor elkaar.

Wij zijn ervan overtuigd dat de introductie van het leefbaar inkomen een meer ontspannen samenleving zal opleveren waarin geen primaire stress meer bestaat om het naakte bestaan en ondernemingszin kan floreren. Mensen die nu geen uitweg zien uit hun laagbetaalde baan met een zeer grote werkdruk krijgen met een leefbaar inkomen een sterkere positie tegenover hun werkgever. Daarnaast ontstaat er voor eenieder meer ruimte om in het eigen leven de juiste evenwichten te vinden waardoor meer rust en bewegingsvrijheid worden gecreëerd.

Het leefbaar inkomen vloeit logisch voort uit de wens van NLBeter het welzijn van de burgers te bevorderen en onze grote welvaart wat eerlijker te delen dan nu het geval is. Het leefbaar inkomen creëert tevens meer gelijke kansen voor iedereen en draagt bij aan het verkleinen van de aanzienlijke gezondheidsverschillen – en daarmee de verschillen in levensverwachting – die thans tussen bevolkingsgroepen met respectievelijk een hoger inkomen en een laag inkomen bestaan.

Ons programma

Het leefbaar inkomen vergroot de mogelijkheid van iedere burger in vrijheid eigen keuzen te maken en stelt hem in staat om op zijn beurt bijdragen te leveren aan de publieke zaak door bijvoorbeeld zorgtaken op zich te nemen of te participeren in buurt- of wijkprojecten. Het leefbaar inkomen wordt onvoorwaardelijk uitgekeerd maar daarbij wordt tegelijkertijd op elke Nederlander het stilzwijgende morele appel gedaan bij te dragen aan de maatschappij.

De introductie van het leefbaar inkomen vergt politiek en moreel leiderschap waarover de bestaande partijen die in de afgelopen decennia hebben geregeerd kennelijk niet of in volstrekt onvoldoende mate hebben beschikt. Telkens weer blijkt dat de huidige politieke elite niet in staat dan wel niet bereid is outside the box te denken. Men heeft geen visie, is ongeloofwaardig of heeft de handen niet vrij om grote veranderingen tot stand te brengen aangezien er een grote verwevenheid bestaat met de bestaande structuren en (vermeende) belangen, waaraan de bestaande politieke partijen met handen en voeten zijn gebonden. Als het erop aankomt wil men deze bestaande structuren ook gewoon in stand laten, ondanks alle, soms mooie, retoriek.

Het leefbaar inkomen staat daarnaast centraal in de radicale koerswijziging die nodig is om de vele complexe systemen te ontmantelen op het terrein van onder meer de inkomstenbelasting, het toeslagenstelsel en de sociale zekerheid. Het wantrouwen dat deze systemen veelal regeert, moet met wortel en tak worden uitgeroeid en vertrouwen in elkaar dient weer voorop te worden gesteld. Alleen door het leefbaar inkomen als uitgangspunt te nemen kan worden bereikt dat het systeem van de inkomstenbelasting en het toeslagenstelsel daadwerkelijk zeer sterk kan worden vereenvoudigd door alle aftrekposten – waaronder de hypotheekrenteaftrek – en alle toeslagen in één keer te laten vervallen. En dat is wat in onze visie moet gebeuren: gebleken is dat zachte heelmeeesters stinkende wonden veroorzaken.

Op het terrein van de sociale zekerheid brengt de introductie van het leefbaar inkomen mee dat alle regelingen kunnen worden geschrapt die voorzien in een vervangend inkomen bij ziekte, arbeidsongeschiktheid en werkloosheid. Ook de bijstand, de AOW, de aanvullende studiebeurs en de kinderbijslag kunnen vervallen.

Noodzakelijk is de gelijktijdige introductie van een publiek geborgde maar privaat georganiseerde arbeidsongeschiktheidsverzekering die verplicht door elke Nederlander moet worden afgesloten. Doordat iedereen deelneemt kan de premie heel laag zijn en is iedereen verzekerd van doorbetaling van het inkomen dat hij verdient bovenop het door de overheid uitgekeerde leefbaar inkomen tijdens kort- of langdurige ziekteperioden.

Plan van aanpak

Heel concreet meent NLBeter dat het leefbaar inkomen de volgende categorieën zou moeten kennen:

<u>Leeftijd</u>	<u>Leefbaar inkomen</u>
0 – 12	€ 100,- per maand
12-18	€ 250,- per maand
18 – 25	€ 500,- per maand
vanaf 25	€ 1.200,- per maand (en daarna de stap naar € 1.500,-)

Ons programma

De genoemde bedragen worden maandelijks individueel aan elke Nederlander uitgekeerd.

NLBeter ziet de introductie van het leefbaar inkomen als een principiële, fundamentele politieke keuze die noodzakelijk is om te komen tot de gewenste zorgzame samenleving en het afbreken van de vastgedraaide systemen van de inkomstenbelasting, de toeslagen en de sociale zekerheid. Maar dit betekent natuurlijk niet dat we geen verantwoordelijkheid nemen voor de bekostiging van het leefbaar inkomen.

Het leefbaar inkomen zal naar onze verwachting de motor blijken te zijn van een nieuwe en ongekende maatschappelijke dynamiek die ook economische groei mee zal brengen. Daarmee is een deel van het antwoord op de vraag hoe het leefbaar inkomen kan worden betaald gegeven. We sluiten hiermee niet onze ogen voor het voortbestaan van een groep inactieven die ook in het huidige systeem niet in beweging te krijgen is maar denken dat het leefbaar inkomen deze groep zal laten krimpen omdat er, anders dan in de huidige bijstand, in dat geval geen enkel obstakel bestaat om inkomsten te genereren of vrijwilligerswerk te verrichten. Ook de zogenoemde 'armoedeval' behoort door de introductie van het leefbaar inkomen tot het verleden.

Ook zal de fundamentele systeemvereenvoudiging die de introductie van het leefbaar inkomen meebrengt leiden tot zeer forse besparingen waarmee een aanzienlijk gedeelte van de noodzakelijke bekostiging is gedekt. Deze besparingen betreffen niet alleen de bedragen die thans worden uitgekeerd als het gaat om sociale uitkeringen en toeslagen maar ook het wegvallen van fiscale aftrekposten en de kosten van het zeer omvangrijke uitvoerings- en controleapparaat dat op dit moment bestaat en is gebaseerd op institutioneel wantrouwen. Het behoeft geen betoog dat de fenomenale systeemvereenvoudiging die door de introductie van het leefbaar inkomen wordt bewerkstelligd eveneens een grote bijdrage zal leveren aan fraudepreventie.

Een ander deel van de bekostiging kan worden gevonden in de introductie van nieuwe belastingen en heffingen die eraan bijdragen dat de andere door NLBeter gewenste maatschappelijke veranderingen snel worden bereikt en we niet meer achteraan sukkelen of onderaan lijstjes bungelen als het gaat om noodzakelijke ontwikkelingen als de energietransitie en milieuvervuiling:

- Heffingen op producten en diensten die de gezondheid bedreigen zoals veel hogere accijnzen op tabak en alcohol, een suikertaks en een vleestaks maar ook heffingen op ongewenste productiemethoden die verkeerde systemen in stand laten.
- Heffingen op producten en diensten die vervuiling van de leefomgeving meebrengen.
- Heffingen die de totstandkoming van een volledig circulaire economie bevorderen.
- Heffingen die eerlijke prijsvorming van producten tot doel hebben.
- Klimaatheffingen zoals een kerosinetaks.

Verder kunnen hogere belastingen voor het grote bedrijfsleven, het verhogen van het tarief van de inkomstenbelasting dat geldt voor inkomens vanaf bijvoorbeeld € 150.000 naar zestig procent en een nieuwe vermogensbelasting voor grotere vermogens een ander gedeelte van de bekostiging dekken.

We zien deze mogelijkheden de introductie van het leefbaar inkomen te bekostigen als knoppen waaraan kan worden gedraaid om tot een optimale volledige bekostiging te komen. Voor de juiste afstelling van deze knoppen zal echter enige tijd nodig zijn en die tijd willen we vanzelfsprekend ook nemen. We zijn daarbij bereid om – als dat nodig blijkt te zijn – gedurende een korte overgangperiode de staatsschuld wat op te laten lopen om het leefbaar inkomen voor elke Nederlander op heel korte termijn te kunnen realiseren.

Bedacht moet worden dat in de huidige situatie ook de burgers die geen uitkering hebben of AOW genieten vaak al een behoorlijk 'basisinkomen' ontvangen van overheidswege door toeslagen, aftrekposten, belastingkortingen en kinderbijslag.

Ons programma

NLBeter wil in samenhang met de keuze voor het leefbaar inkomen tevens andere stappen zetten.

- We zien twee of drie dagen kinderopvang per week als een kosteloze publieke dienst, geïntegreerd in basisscholen, en we vinden dat niet alleen de ouders maar iedereen in Nederland met een inkomen boven het leefbaar inkomen aan de bekostiging daarvan moet meebetalen omdat kinderopvang een maatschappelijk belang vertegenwoordigt. Dit kan op eenvoudige wijze worden bereikt doordat aan elke schijf in de inkomstenbelasting een klein percentage wordt toegevoegd dat is geormerkt voor de bekostiging van kinderopvang (we vinden overigens niet dat ouders verplicht zijn om gebruik te maken van kinderopvang: dat blijft vanzelfsprekend een vrije keuze).
- We zouden de mogelijkheid van de introductie van een 'tweede omzetbelasting' willen onderzoeken voor kleine ondernemingen (zoals eenmanszaken, DGA's van BV's zonder personeel en kleine VOF's) om daarmee te komen tot een sterke vereenvoudiging van administratieve lasten. We zien voor ons dat deze ondernemers voor de optie kunnen kiezen geen fiscale administratie meer te voeren (anders dan noodzakelijk voor de heffing van omzetbelasting) maar een vast tarief te betalen over hun omzet, naast de reguliere omzetbelasting die zij al zijn verschuldigd. Deze 'tweede omzetbelasting' treedt voor de ondernemers die hiervoor kiezen dan in de plaats van de inkomstenbelasting en vennootschapsbelasting. Het te betalen vaste tarief neemt toe naarmate de omzet groter is.
- We willen de eigen bijdrage binnen de ziektekostenverzekering afschaffen omdat we vereenvoudiging van de bestaande systemen hoog in het vaandel hebben staan en we menen dat het sturen op preventie door een krachtige nudging door de overheid snel tot resultaten zal leiden, waardoor het beroep op de ziektekostenverzekering af zal nemen.
- We willen tot een verdere vereenvoudiging komen door te regelen dat het belastingsysteem neutraal is waar het leefvormen, arbeidsrelaties en ondernemingsvormen betreft zodat fiscaal gedreven keuzen op deze gebieden niet meer spelen.

KLIMAAT

Klimaatverandering is onlosmakelijk verbonden met onze gezondheid, en brengt talloze uitdagingen en problemen met zich mee. Denk bijvoorbeeld aan de bedreiging voor onze leefomgeving als gevolg van zeespiegelstijging, of voor onze natuur en biodiversiteit door veranderende ecosystemen.

Van belang is ook dat het klimaatprobleem een risico op meer ongelijkheid binnen Nederland met zich meebrengt, aangezien de gevolgen van een crisis, en de financiële middelen die nodig zijn om tot een oplossing te komen, vaak dié mensen het hardst treft die het al financieel moeilijk hadden.

We zitten dus met een groot en dringend probleem.

Voor het aanpakken van de klimaatcrisis is veel te leren van onze omgang met de coronacrisis, want ook dat is een wereldwijd en complex dilemma. De coronacrisis heeft ons geleerd hoe belangrijk het is dat de overheid moet kunnen leunen op experts, en hoe goed Nederlanders in staat zijn in een korte tijd veranderingen door te maken zolang de overheid hierin maar duidelijk, transparant en sturend is. Deskundigen op het gebied van klimaatverandering vertellen ons dat de tijd voor langzame veranderingen voorbij is. Zij hebben in 2015 samen met een duizendtal burgers de Nederlandse staat voor de rechter gesleept met de klacht dat het onvoldoende aanpakken van klimaatverandering een ernstige dreiging vormt voor hun toekomst, en die van volgende generaties. In navolging van de rechtbank en het Gerechtshof heeft ook de Hoge Raad in 2019 de burgers en experts gelijk gegeven.

Desondanks gebeurt er vanuit de politiek nog te weinig om de afgesproken doelen te halen. In 2020 zijn we met hakken over de sloot geslaagd – als gevolg van de coronacrisis met een enorme afname van weg- en vliegverkeer en industriële activiteit – maar we liggen niet op koers om de doelen van 2050 te halen waarbij Nederland volledig op groene stroom zou moeten draaien en bijna geen CO2 meer mag uitstoten.

Ons programma

NLBeter wil in de Tweede Kamer gehoor geven aan de noodkreet vanuit burgers en experts, door de afspraken gemaakt in het Parijsakkoord en de klimaatrechtszaken serieus te nemen, door het benodigde geld vrij te maken om de klimaatcrisis te behandelen.

- *Grootvervuilers moeten worden geremd.*

Huidige regels zorgen ervoor dat grote CO₂-vervuilers moeten betalen per ton CO₂ die ze uitstoten, en dat ze extra belast worden wanneer ze vervuilerder zijn dan andere bedrijven in dezelfde sector. Dit is een goed begin in het sturen van het bedrijfsleven richting duurzame en groene oplossingen.

Regels hebben echter alleen zin als ze goed gehandhaafd worden. NLBeter vindt dat de overheid hier veel beter op kan acteren. Neem bijvoorbeeld de besparingsplicht: volgens de regels is een bedrijf verplicht elke duurzame investering te doen die ze binnen 5 jaar kan terugverdienen. Minimaal 25% van de bedrijven lijkt zich hier niet aan te houden, en meer dan 75% levert niet het verplichte 'energie-besparingsplan' in.

Daarnaast mogen wat ons betreft de grote industrieën niet langer meebeslissen aan de klimaattafels. Zij hebben tegenstrijdige belangen en komen meestal niet op voor wat het beste is voor alle Nederlanders. Dit zie je terug in het mislukken van de industrietafel in 2018 waarbij de internationaal leidinggevenden van de twaalf grootste uitstoters van broeikasgassen in Nederland en de VNO-NCW de leiding overnamen en keer op keer de plannen voor algemene CO₂-heffing dwarsboomden in plaats van tot een samenwerking te komen. Milieuorganisaties voelden hun invloed verdampen, omdat het de ministers niet lukte om de regie terug te pakken. Zij vroegen zich hardop af aan welke kant het kabinet eigenlijk stond. Deze gang van zaken heeft jaren vertraging opgeleverd voor de algemene CO₂-heffing.

- *Keuzekracht bij de burger.*

Er ligt een enorme kracht bij de burgers om Nederland verder te verduurzamen. Gezamenlijk kun je er namelijk voor zorgen dat er minder wordt geïnvesteerd in vervuilende bedrijven, dat er meer duurzame kleding wordt geproduceerd en dat er duurzamer wordt gegeten. NLBeter vindt dat die keuzekracht duidelijk en makkelijk gepresenteerd moet worden. Dit kan door burgers meer informatie en simpele keuzetools te geven zoals de bankenwijzer, pensioenwijzer, verzekeringwijzer en kledingwijzer, zodat je weet welk 'duurzaamheids-certificaat' jouw bank, pensioenfonds, verzekering of kledingmerk heeft. Ook willen we supermarkten stimuleren de keuze voor biologisch, plantaardig en seizoensgebonden eten te vergemakkelijken. Dit is soms beter voor je gezondheid, maar vooral ook beter voor de natuur.

Daarnaast willen we zorgen dat de subsidiepot voor zonnepanelen, groen dak, isolatie van huizen en duurzame transportmiddelen voldoende aangevuld wordt. Een mogelijke toevoeging is het werken met 'verduurzamings-vouchers', zodat de investering niet terecht komt bij individuen die daar financieel niet de draagkracht voor hebben. De mensen die bereid zijn te investeren in duurzame oplossingen moeten hiervoor zoveel mogelijk gestimuleerd worden.

- *Deskundigen moeten worden gehoord.*

Samenwerkingen tussen klimaatexperts en burgers, zoals bijvoorbeeld bij Milieudefensie en Urgenda, hebben de afgelopen tijd al vele haalbare oplossingen voor het klimaatprobleem aangereikt aan de overheid. Urgenda heeft hiervoor een 54-punten-plan opgesteld met praktische stappen om de CO₂ uitstoot in Nederland op tijd terug te dringen en een klimaatneutraal Nederland te bereiken in 2050 (dat wil zeggen: zonder impact op het klimaat, door gebruik van groene energie of door net zoveel CO₂ uit te stoten bij het opwekken van energie, als dat de natuur weer kan opnemen).

Een groot gedeelte van deze 54 stappen zal voor veel mensen niet aanvoelen als een 'straf' (zoals minder vlees eten of minder vliegen misschien wel aanvoelt), maar als 'neutraal' worden ervaren. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om duurzamer OV, verplicht de lichten uit op kantoor na werktijd, meer zonnepanelen op overheidsgebouwen en duurzamer bosbeheer. Je hebt echter een sterke overheid nodig die keuzes durft te maken om een samenleving – inclusief het bedrijfsleven – door zo'n transitie heen te trekken.

Ons programma

De vraag is wat ons betreft niet óf Nederland klimaatneutraal moet worden, maar voor welke prijs en op welke termijn. Wachten met het nemen van maatregelen zorgt er namelijk voor dat Nederland tegen veel hogere kosten in een desastreus tempo dezelfde energie-transitie moet doormaken. Hierbij vallen veel meer slachtoffers, in de vorm van boeren of fabriekswerkers die geen tijd meer krijgen voor een omscholing, het invoeren van autovrije zondagen of het verplicht moeten verduurzamen van je huis op eigen kosten.

Hoe hard de klimaat-rapporten van deskundigen ook blijven roepen dat er geen tijd meer is voor gepolder, toch blijven de bestuurders van ons land zich soms verschuilen achter het 'kosten-effectiviteitsplaatje'. Klimaat krijgt als uitgavenpost op zijn best een 9e plek in de totaalbegroting, terwijl de klimaatcrisis in de komende 30 jaar mogelijk de grootste uitdaging vormt waar de mens ooit voor heeft gestaan. Door de adviezen van deskundigen onvoldoende op te volgen en de verkeerde prioriteiten te stellen onderkent ons kabinet het gewicht van het klimaatprobleem.

- *Lasten en baten van de klimaatcrisis moeten eerlijk worden verdeeld.*

In de kern ligt de oplossing van het klimaatprobleem ook in het oplossen van sociaaleconomische verschillen. Je kunt je namelijk pas druk maken om de toekomst, als je zelf genoeg zekerheid geniet in werk, woning en gezondheid. Om iedereen mee te krijgen in een duurzame wereld, zullen we er dus voor moeten zorgen dat het aanpakken van ongelijkheid in Nederland onderdeel is van de oplossing, en niet juist slachtoffer van de oplossing.

Sommige sectoren hebben meer last van klimaatoplossingen dan anderen. De (intensieve) veehouderij bijvoorbeeld is helaas een groot onderdeel van het klimaatprobleem. Dit betekent dat we in samenwerking met de boeren de veestapel moeten laten krimpen, zonder dat enkel de boeren daar de dupe van worden. Dit kan bijvoorbeeld door omscholing naar fruit- of groententeelt mogelijk te maken, of door na de krimp van een veehouderij de ongebruikte grond van de boeren voor een eerlijke prijs over te kopen (en te bebossen).

Andere oplossingen, zoals de kilometerheffing (belasting per gereden kilometer met de auto), zullen waarschijnlijk ten goede komen aan de luchtkwaliteit en de vermindering van CO₂-uitstoot. NLBeter weegt af dat 'de gebruiker betaalt' in deze een fair principe is. Echter, zo'n kilometerheffing zorgt er ook voor dat mensen die het al niet konden betalen om vlak bij hun werk te gaan wonen (in de stad) dan nóg extra worden belast. We kunnen wel lering trekken uit de huidige Corona-crisis, die ons duidelijk heeft gemaakt dat het woon- werkverkeer echt minder kan. Daarnaast kunnen werkgevers hierin een ondersteunende rol spelen naar werknemers voor wie het lastig is om een woning te vinden dichtbij hun werk.

NLBeter vindt dat het eerlijk is als de overheid het goede voorbeeld geeft. Daarom streven wij naar een snelle groei in het aantal zonnepanelen op overheidsgebouwen, het verduurzamen van gemotoriseerd ov en het isoleren van overheidsgebouwen.

- *Gezondheid voorop.*

NLBeter staat voor een gezonde luchtkwaliteit en leefomgeving. Dit betekent het stimuleren van meer groen in steden in de vorm van bomen, parken, groene daken of gevelgroen, en meer aandacht naar het onderhoud van Nederlandse natuurgebieden. De coronacrisis heeft eens te meer laten zien hoe belangrijk de natuur is voor onze gezondheid. Mensen trokken er massaal op uit voor een wandeling in de bossen en parken, of een wielrenronde door de natuurgebieden.

Daarnaast ontmoedigen we verdere investering in de uitbreiding van wegen, maar kijken we naar alternatieven zoals de investering in ov (bijvoorbeeld snelbus met eigen rijstrook, of de lang overwogen Lelylijn van Lelystad naar Groningen), en streven we naar een transportsector die volledig elektrisch rijdt. Het rekenen van een eerlijke prijs voor vluchten (vlieg-taks) zal verdere uitbreiding van de vliegsector voorkomen en komt ten goede aan de luchtkwaliteit. Een snel en uitgebreid treinennet door Europa kan korte-afstandsvluchten vervangen.

Ons programma

Corona

Sinds het uitbreken van de Covid-19 pandemie is ons leven op z'n kop gezet. In het begin van 2020 was er nog veel onduidelijk over het virus zelf en de impact en werden we in feite overrompeld.

In maart 2020 was de eerste lockdown een feit en kwam onze samenleving tot stilstand. We werden geconfronteerd met een explosief aantal besmettingen en oplopende ic- en sterftcijfers. Onze haast grenzeloze samenleving waarin alles maakbaar en mogelijk leek, kwam abrupt tot stilstand en we werden pijnlijk geconfronteerd met onze kwetsbaarheid als mens en als samenleving.

Inmiddels staat alles in het teken van corona en moeten we de toekomst op een nieuwe manier vormgeven. Of het nu gaat om de aanpak van het virus zelf, de economische gevolgen, of de psychische en sociale gevolgen. Corona heeft alles uitvergroet. Maar wat heeft het nou zichtbaar gemaakt?

WAT GAAT ER GOED?

- Werd in het pre-coronatijdperk elke poging tot daadwerkelijke verandering in de kiem gesmoord door bureaucratische rompslomp en talloze commissies of taskforces, nu blijkt het mogelijk om noodzakelijke zorgmaatregelen overnacht door te voeren.
- Het vertrouwen in de zorgprofessional kent weer een ongekend hoogtepunt als je ziet dat virologen en infectiologen het landsbeleid tegenwoordig meebepalen. De professionals staan aan het roer omdat het een zaak van leven of dood is geworden om medische expertise serieus te nemen.
- De coronacrisis toont onmiskenbaar aan hoe belangrijk een gezonde leefstijl is. Meer aandacht voor leefstijl en preventie is op dit moment de enige manier om de immense dreiging door het virus het hoofd te bieden. Het zou mooi zijn als we dit inzicht doorvoeren in de aanpak van welvaartsziekten.
- Zuchtte de zorg voor corona onder toenemend personeelstekort, nu wordt gepensioneerd of uitgestroomd medisch personeel met verlopen registratie ingezet in de strijd om mensenlevens. Blijkbaar zijn de eisen om zorg te mogen verlenen toch flexibeler dan we dachten, als de nood maar hoog genoeg is.

WAT KAN ER BETER?

Mondkapjes

Helaas toont deze crisis aan wat de gevolgen zijn van decennialang amateurisme als het gaat om de zorgsector. Het tekort aan mondkapjes lijkt misschien het gevolg van botte pech, maar is tegelijkertijd symbolisch voor het faillissement van ons zorgsysteem.

Onze premier doet het goed als crisismanager, toch is hij verantwoordelijk voor jarenlang beleid waarbij de zorg is uitbesteed aan allerhande marktpartijen. "Managers zien buffers als dood kapitaal en in de jacht op bonus en koerswinst is dat een zonde", aldus Ewald Engelen in de Groene Amsterdammer van 1 april 2020 in een poging het mondkapjestekort te verklaren.

Blijkbaar was er onvoldoende politiek leiderschap om in het begin van de crisis de productie van Nederlandse mondkapjes af te dwingen. Of zijn we zodanig verstrikt geraakt in bureaucratie en protocollair denken dat het te lastig is geworden om buiten de gebaande paden en gebruikelijke kaders te denken om 'onze zorghelden' fatsoenlijk te beschermen? Om gewoon te doen wat nodig is, in plaats van alleen maar te kijken wat er mogelijk is.

Dezelfde besturingsfouten zien we terug bij het uitrollen van voldoende testcapaciteiten. En het RIVM kondigt nu al aan dat het eventueel vaccineren een jaar zal gaan duren...

Ons programma

Kloof arm en rijk

“In de Randstad liggen de corona-IC’s vol met patiënten met een migratie-achtergrond”, kopte de NRC recent. In het artikel merken artsen op dat er op dit moment geen dwarsdoorsnede van de maatschappij met corona in het ziekenhuis ligt, maar een sociaaleconomische onderklasse, waaronder veel mensen met een migratieachtergrond.

Logisch, want mensen met de ‘verkeerde’ postcode lopen meer risico om ernstig ziek te worden van Covid-19, omdat ze vaker leiden aan obesitas, suikerziekte, een hoge bloeddruk en hart- en vaatziekten. Mensen uit een lage sociaaleconomische klasse, die laaggeletterd of anderstalig zijn, lopen meer risico, laat staan als je een combinatie van alle drie hebt.

Het is al veel langer bekend dat je postcode bepaalt wanneer je ziek wordt en doodgaat. De coronacrisis toont deze klasse-ongelijkheid nog eens extra duidelijk aan. We kunnen onze ogen niet meer sluiten voor het feit dat we onvoldoende zorg dragen voor bevolkingsgroepen die kwetsbaar zijn. Het creëren van een gezonde sociale basis voor iedereen vergt actie.

Communicatie

De maatschappelijke verontwaardiging was groot toen een aantal BN’ers #ikdoenietmeer mee lanceerden. Ook het aantal mensen dat verstrikt raakte in complottheorieën nam de afgelopen maanden schrikbarend toe. ‘Ons gedrag is gevaarlijker dan het virus zelf’ merkte Jaap van Dissel, voorzitter van het Outbreak Management Team, zelfs op.

Het feit dat veel burgers afhaken zou tot nadenken moeten stemmen. De overheid heeft door de eenzijdige samenstelling van het OMT als gezelschap van virologen, microbiologen en artsen aantoonbaar onvoldoende geïnvesteerd in het communiceren met de bevolking. Gedrags- en communicatiewetenschap, filosofie en ethiek hebben in de keuzes en het beleid van de overheid dan ook geen enkele rol van betekenis gespeeld.

Om mensen mee te krijgen, zeker in tijden van onzekerheid en dreiging, moeten adviezen breder onderbouwd worden.

Ook is het van belang om adviezen of maatregelen te vertalen naar gewone mensen om voldoende draagvlak te creëren onder de gehele bevolking.

Concreet: zeggen wat je doet, wat dat voor de mensen betekent en wat je van de mensen verwacht.

Reactief crisismanagement

We kijken wat er gebeurt en we ruimen daarna de brokken op. In Nederland hebben we ons lange tijd de luxe kunnen permitteren om pas achteraf te reageren op zaken. Tijdens Corona ging de overheid op die voet verder en lag de focus op de achterkant. Sturen op het aantal ziekenhuisbedden en ic-opnames getuigt onomstotelijk van reactief management. Geen aandacht voor gezondheidszorg, maar alleen ziektezorg.

Was onze overheid te eigenwijs om lessen te leren van proactieve landen zoals Duitsland, waar vanaf de uitbraak van Covid-19 al grootschalig werd geïnvesteerd in beschermen, opsporen en isoleren?

Wij willen dat de overheid vooruitkijkt en beleid maakt dat op de lange termijn houdbaar is en zoveel mogelijk mensen ten goede komt. En dat betekent sturen op gezondheid en ons niet laten leiden door het systeem van wet- en regelgeving en financiering dat in essentie alleen gericht is op ziekte en problemen. Ziekte als verdienmodel geeft de verkeerde perverse prikkels.

Ons programma

Wie heeft de regie?

Tijdens corona werd duidelijk dat centrale regie noodzakelijk was en de overheid nam deze verantwoordelijkheid weer grotendeels op zich. Daar waar deze taken het afgelopen decennium juist werden gedelegeerd naar de markt en in het bijzonder naar de zorgverzekeraars. Blijkbaar hebben we een zorgsysteem waar we onvoldoende op kunnen bouwen als het echt spannend wordt in de zorg. De vraag is of we überhaupt de regie willen en kunnen pakken. Er zijn er teveel tegenstrijdige belangen. En de fragmentatie van de zorg maakt het bijna onmogelijk. Het gebrek aan regie is niet alleen een probleem in de zorg maar leidde ook tot vermijdbare risico's in het onderwijs.

Toen begin augustus het reproductiegetal naar waardes boven de een kroop en bekend was dat met name oudere kinderen wel degelijk een rol spelen in de verspreiding van het virus, bleef het stil in Den Haag. Scholen werden aan hun lot over gelaten. Leraren stonden in wel erg volle klassen en voelden zich in de steek gelaten. Het duurde tot in oktober dat minister Slob voorzichtig adviseerde een mondkapje te dragen in de gangen van schoolgebouwen. Per 1 december jl. zijn ze verplicht. Verschillende vaccins zitten op die datum reeds in de distributielijnen.

Onze standpunten op het gebied van Corona

Door Corona is ons leven volledig op zijn kop gezet. Het virus heeft ons overrompeld. Het zorgde ervoor dat de samenleving op slot ging en tot stilstand kwam. In een wereld waarin alles maakbaar en mogelijk leek, werden we opeens geconfronteerd met onze kwetsbaarheid. Ook nu er een vaccin is, zal ons leven nooit meer hetzelfde zijn. Voor de toekomst moet er een pandemie-draaiboek klaarliggen met duidelijk stappenplan. Vanaf de allereerst dreiging is directe transparantie (van de overheid) en alertheid geboden. Naast de bestaande Corona-richtlijnen zijn dit onze standpunten.

PREVENTIE

- Strikte en strenge grenscontroles.
- Inreisverbod hoog risicogebieden.
- Altijd de hygiëne maatregelen: 1,5 m afstand, handen wassen en regelmatig ontsmetten. Dit geldt ook voor werkplekken, omgeving.
- Mondkapjesplicht in de openbare ruimte.

BESTRIJDING

- Mensen met ziekteverschijnselen in quarantaine/isolatie.
- Laagdrempelig testen (PCR of snel test) bij milde ziekteverschijnselen en/of in contact geweest met COVID19 patiënt.
- Opschalen COVID zorg middels eHealth modaliteiten; thuismonitoring van COVID19 patiënten met toezicht arts (beeldbellen). Op deze manier kan worden ingeschat of er ziekenhuiscare nodig is.
- Inrichten noodhospitaal met inzet leger, coassistenten en geneeskunde studenten.
- Vaccinatie-advies voor hoog-risicogroepen (naast de criteria voor de griepvaccinatie, mensen met een BMI > 30) en ouderen (60 plus).

Ons programma

TOEKOMST

- Sociale dienstplicht voor extra handen aan het nood-bed.
- Uitbreiden IC-bedden naar 1350 tot eventueel 1700.
- Verbeteren lonen verpleegkundigen en meer opleidingscapaciteit.
- Werkboek pandemie en onderwijs (stappenplan sluiting scholen).